

Na osnovu člana 24. tačka 4. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine Federacije BiH», broj 39/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, donosi

U R E D B A

O JEDINSTVENOJ METODOLOGIJI ZA PROCJENU ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

I – OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovom uredbom utvrđuje se metodologija o metodama i načinu procjenjivanja šteta koje nastanu na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih i drugih nesreća predviđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Zakon), određuju se organi koji vrše procjenu nastalih šteta i propisuje način njihovog rada, kao i druga pitanja od značaja za organizovanje i vršenje procjene šteta na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

Po odredbama ove uredbe procjenjuju se štete koje nastanu djelovanjem prirodnih i drugih nesreća koje su utvrđene u članu 3. Zakona, a za koje se daju sljedeće definicije ili opisi:

- Zemljotres je prirodna pojava koja nastaje naglim, iznenadnim i kratkotrajnim pokretima slojeva zemljine kore, u obliku udara, talasa i podrhtanja koji izazivaju manje ili veće pomicanje tla, uslijed čega dolazi do rušenja i oštećenja objekata, uređaja i drugih dobara, a često uzrokuju povrede i smrt ljudi, kao i ranjavanje i uginuće životinja.
- Poplavom od djelovanja unutarnjih voda (tekućih i stajaćih) smatra se (povremeno) stihijsko plavljenje terena (doline većih vodotoka) uslijed izlivanja voda iz vodotoka, prelijevanje vode preko obrambenih nasipa i brana i proboja nasipa, odnosno rušenja brana i drugih zaštitnih hidro-građevinskih objekata.
- Poplavom od djelovanja podzemnih voda, smatra se plavljenje terena (nizinska područja) usljed nepovoljne hidrološke situacije, kao i zbog sporog odvođenja tih voda (neizgrađenost i nedovoljan kapacitet odvodne mreže).
- Sušom se smatra duže razdoblje bez dovoljnih količina padavina za normalan razvoj i sazrijevanje poljoprivrednih kultura, čija posljedica negativno utiče na visinu prinosa i kvalitet proizvoda s bitnim odstupanjem od trogodišnjeg prosjeka;
- Olujom se smatra vjetar brzine 17,2 m/sec odnosno 82 km na sat (jačine 8 stepeni po Boforovoj skali) ili više, koji lomi grane i stabla, valja i lomi usjeve, otresa plodove voća i nanosi štetu dobro održavanim građevinskim objektima;
- Grad predstavlja atmosfersku padavinu u čvrstom stanju (led) promjera 5 mm ili više koji svojim udarom izaziva velika oštećenja ili uništenja poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzročiti štete i na drugim objektima (građevinskim i sl.);

- Mraz, slana i inje nastaju pri temperaturi vazduha nižoj od nula stepeni C. Tada se formiraju ledeni kristali koji se u različitim vidovima hvataju i slažu na vodoravnim i uspravnim površinama. Na stranama okrenutim sjeveru led može formirati vrlo debele naslage. Mraz, slana i inje mogu prouzrokovati znatne štete na poljoprivrednim kulturama i građevinskim objektima;
- Klizanje zemljišta je padinski gravitacioni proces, sa jasnim manifestacijama lomova na površini zemlje i klizanja koja, s pojavom jakih deformacija i širokim pukotinama na građevinskim objektima, nastaju u kratkom vremenskom intervalu. Može prouzrokovati zatrpavanje i potpuno uništavanje građevine sa svim materijalnim dobrima i izazvati ljudske žrtve i velike materijalne štete;
- U ostale prirodne nesreće koje se javljaju češće spadaju snježni nanosi, lavine - snježne i kamene, erozije zemljišta i slične pojave koje nisu obuhvaćene odredbama ovog člana, a koje mogu nanijeti materijalnu štetu;
- Epidemija predstavlja naglu pojavu više slučajeva nekog zaraznog oboljenja ljudi u određenom vremenskom intervalu na nekom području;
- Epizootijom se smatra pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od nekog zaraznog oboljenja, koje je neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu i mjestu pojavljivanja ili zahvaćenoj vrsti životinja, kao i povećana učestalost oboljenja ili uginuća čiji uzročnik je privremeno neutvrđen;
- Biljne štetočine i bolesti, izazivaju štete koje se javljaju kao posljedica pojave najezde dudovca, gubara, skakavaca i sl., kao i štete od biljnih bolesti koje nanose štetni insekti, grinje, stonoge, puževi, sisari i ptice;
- Požarom se smatra svaka vatra koja je nastala izvan kontroliranog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija vlastitom snagom, pri čemu nanosi materijalnu štetu;

14) U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka («Službene novine FBiH», broj: 33/03), zagađivanje zraka je direktno ili indirektno unošenje supstanci u zrak od strane čovjeka što rezultira takvim štetnim uticajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima i ekosistemima, materijalnim dobrima.

U skladu sa Zakonom o zaštiti voda («Službene novine FBiH», broj: 33/03), zagađivanje je direktno ili indirektno uvođenje supstanci ili toplote u vazduh, vodu ili zemljište, koje je rezultat ljudskih aktivnosti i koje može biti štetno po ljudsko zdravlje ili kvalitet akvatičnih ekosistema ili zemnih ekosistema koji direktno zavise od akvatičnih ekosistema što rezultira oštećenjima materijalne svojine ili koje narušava ili utiče na uživanje ili druge vrste zakonske upotrebe životne sredine.

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša («Službene novine FBiH», broj: 33/03), zagađenost podrazumijeva direktno ili indirektno uvođenje, kao rezultat ljudske aktivnosti, supstanci, vibracija, toplote, mirisa, ili buke u zrak, vodu ili tlo, koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu, ili kvalitet života u okolišu.

- o) Tehnički nedostaci, zastarjela tehnologija, nedovoljne mjere zaštite i pogrešna primjena materijala javljaju se u raznim vidovima havarija (kvarova) postrojenja zbog čega dolazi do eksplozija, požara, prskanja rezervoara i izlivanja njihovog sadržaja i rušenja koji mogu izazvati znatne materijalne štete u rudnicima, privrednim postrojenjima i drugim privrednim i javnim objektima;
- p) Prilikom procjenjivanja šteta u obzir se uzimaju i drugi uzroci šteta koji nisu navedeni u odredbama ovog člana, a mogu izazvati znatne materijalne štete;

Ukoliko dva uzroka proizlaze jedan iz drugoga, jedan se javlja kao primarni, a drugi kao sekundarni, kao što je slučaj kada uslijed udara groma nastane šumski požar, ili rušenje brane uzrokuje poplavu i slično. U ovim slučajevima, kao uzrok štete uzima se onaj uzrok koji je izazvao štetu koja se procjenjuje, a to je požar, odnosno poplava.

Član 3.

Procjena štete vrši se radi utvrđivanja vrste i veličine šteta na materijalnim dobrima, u naturalnim i vrijednosnim pokazateljima, područja nastanka štete i vremena i uzroka nastanka štete, a određuje se prema korisnicima i vlasnicima materijalnih dobara na kojima je nastala šteta.

Rezultati procjene štete koriste se za utvrđivanje konkretnih mjera koje treba preduzimati radi otklanjanja nastalih šteta, kao i za utvrđivanje veličine gubitaka u društvenom bogatstvu i za odlučivanje o pružanju pomoći nastradalom području iz sredstava koja se po zakonu obezbjeđuju za saniranje posljedica od prirodnih i drugih nesreća ili iz budžeta Federacije, kantona, odnosno općine ili drugih sredstava koja se mogu koristiti za ove namjene, a mogu se koristiti i za druge potrebe koje se baziraju na podacima procjene štete.

Član 4.

Predmet procjene štete su:

- direktne štete na oštećenim i uništenim materijalnim dobrima;
- troškovi izazvani direktnim štetama (troškovi nastali u toku preduzimanja aktivnosti na zaštiti i zbrinjavanju stanovništva, zdravstvene usluge i dr.) i
- indirektno štete (izgubljeni prihod zbog prekida rada izazvan nastankom prirodne ili druge nesreće i to na području na kojem su nastale direktne štete).

Direktna šteta je šteta koja je direktno nanosena materijalnom dobru i izražava se u novčanom iznosu potrebnom za njegovu popravku i dovođenje u prvobitno stanje ili se izražava u iznosu revalorizirane sadašnje vrijednosti uništenog dobra.

Troškovi su posredna šteta koja se javlja kao posljedica direktne štete. Troškovi obuhvaćaju sve izdatke za sprovođenje privremenih mjera zaštite, za spašavanje i zbrinjavanje stanovništva, životinja i akvakulture i drugih materijalnih dobara u vrijeme trajanja ili neposredno poslije nastanka prirodne i druge nesreće koja je prouzrokovala direktnu štetu.

Indirektna šteta jeste izgubljeni prihod zbog prekida rada ili neostvarenog prihoda kao posljedica direktnih šteta na materijalnim dobrima koja služe za obavljanje privredne ili druge djelatnosti.

Član 5.

Štete se procjenjuju na svim materijalnim dobrima koja su pretrpjela štetu, bez obzira na to da li su osigurana kod osiguravajućeg društva ili nisu.

Predmet procjene šteta su i štete na objektima građenim bez građevinske dozvole i na objektima bez konstrukcijskih svojstava otpornosti na potres s tim da se šteta na ovim objektima mora posebno iskazati.

Član 6.

Procjenom šteta obuhvaćaju se materijalna dobra koja pripadaju pravnim i fizičkim licima i organima vlasti sa sjedištem na području na kojem se šteta dogodila. Štete na dobrima (domaćim i stranim) zatečenim na stradalom području takođe se procjenjuju, bez obzira na to što pripadaju fizičkim i pravnim licima i organima vlasti čije je sjedište van područja na kojem se šteta dogodila.

Štete se procjenjuju za sva pravna lica, građane i organe vlasti na čijim je materijalnim dobrima nastala šteta.

Pod materijalnim dobrima iz stava 1. ovog člana, podrazumjevaju se: zemljište, stambeni i drugi objekti, oprema, alati, zasadi, šume, divljač, sirovine, stoka, tekuća poljoprivredna proizvodnja, robe, prevozna sredstva (sve vrste prevoznih sredstava uključujući i zaprežna), namještaj, predmeti u domaćinstvu i sva druga sredstva i oprema koja se koristi za život i rad građana i rad pravnih lica i organa vlasti.

II - ORGANI KOJI VRŠE PROCJENU ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Član 7.

Poslove utvrđivanja vrste i visine šteta koje nastanu na materijalnim dobrima od djelovanja prirodnih i drugih nesreća iz člana 2. ove uredbe, vrše komisije za procjenu šteta (u daljem tekstu: komisije).

Obrazuju se sljedeće komisije:

- Federalna komisija za procjenu šteta (u daljem tekstu: Federalna komisija) koju obrazuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) - na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite od predstavnika federalnih organa uprave i drugih tijela federalne uprave;
- kantonalna komisija za procjenu šteta (u daljem tekstu: kantonalna komisija) koju obrazuje vlada kantona - na prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite od predstavnika kantonalnih organa uprave i drugih tijela kantonalne uprave;
- općinska komisija za procjenu šteta (u daljem tekstu: općinska komisija) koju obrazuje općinski načelnik - na prijedlog općinske službe civilne zaštite od predstavnika općinskih službi za upravu i drugih tijela općinske uprave.

Prijedlog za sastav komisija iz stava 2. ovog člana utvrđuje se u saradnji sa Federalnim zavodom za statistiku (u daljem tekstu Federalni zavod).

Član 8.

Komisije iz člana 7. stav 2. ove uredbe sastoje se od predsjednika komisije i četiri člana koji se imenuju na period od četiri godine.

U komisije iz člana 7. stav 2. ove uredbe imenuju se lica visoke stručne spreme iz oblasti građevinarstva, poljoprivrede, mašinstva, geologije i ekonomije s tim da se mogu imenovati i druga stručna lica iz odgovarajuće oblasti, ako se ocijeni da za tim ima potrebe.

Član 9.

Aktom o obrazovanju komisija iz člana 7. stav 2. ove uredbe utvrđuje se sastav, broj članova, zadaci, način rada i finansiranje rada komisije.

U aktu iz stava 1. ovog člana određuje se organ koji će obezbjediti odgovarajuća materijalno - tehnička sredstva, stručne, administrativne i druge poslove, kao i prostor gdje će komisija obavljati administrativne i druge poslove nakon prikupljanja podataka o procjeni šteta.

Članovima komisije iz stava 1. ovog člana, kao i stručnim komisijama iz tačke 1. člana 11. ove uredbe, za rad u komisiji pripada naknada u visini koju utvrdi organ koji obrazuje te komisije. Ova naknada pripada samo za vrijeme kada komisije vrše poslove iz svoje nadležnosti.

Član 10.

Štete koje nastanu na materijalnim dobrima u nadležnosti Vojske Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vojska Federacije) procjenjuju posebne stručne komisije koje obrazuje federalni ministar obrane - federalni ministar odbrane.

Član 11.

Zadaci općinske komisije su sljedeći:

- obrazuje potreban broj stručnih komisija za procjenu šteta (u daljem tekstu: stručna komisija) i svakoj toj komisiji određuje područje na kojem će vršiti procjenu šteta, a prema potrebi, naročito kada se radi o manjim štetama, i sama neposredno vrši poslove procjene štete;
- određuje rok do kojega se mora završiti procjena šteta;
- brine se o pravilnoj primjeni ove uredbe;
- objedinjava rad svih stručnih komisija na području općine i tim komisijama pruža potrebnu stručnu pomoć;
- izrađuje zbirni izvještaj o procijenjenim štetama na području općine i dostavlja ga općinskom načelniku na razmatranje;
- izvještaj usvojen od strane općinskog vijeća dostavlja Federalnom zavodu u roku od 15 dana od dana usvajanja, a jedan primjerak izvještaja dostavlja kantonalnoj komisiji;
- prati korištenje sredstava koja su dodjeljena za saniranje i otklanjanje posljedica koje su nastale od prirodne ili druge nesreće i o tome izvješćuje općinskog načelnika.

Član 12.

Zadaci kantonalne komisije su sljedeći:

- 1) prati, objedinjava, usmjerava i vrši nadzor nad radom općinskih komisija na području kantona i tim komisijama pruža stručnu pomoć u pravilnom primjenjivanju ove uredbe;
- 2) vrši provjeru realnosti procjene šteta koju utvrde općinske komisije uvidom u dokumentaciju i stvarno stanje nastale štete;
- 3) izrađuje zbirni izvještaj o procjeni šteta na području kantona, koje su utvrđene od strane općinskih komisija na području kantona i taj izvještaj dostavlja vladi kantona na razmatranje i usvajanje, a nakon toga usvojeni izvještaj dostavlja Federalnom zavodu i Federalnoj komisiji u roku od 15 dana od dana usvajanja;
- 4) predlaže vladi kantona, bliže kriterije i prioritete za pružanje jednokratne pomoći općinama za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća;

- 5) predlaže vladi kantona visinu sredstava koja bi trebala obezbijediti za otklanjanje šteta nastalih na području kantona.

Član 13.

Zadaci Federalne komisije su sljedeći:

- 1) prati, usmjerava i vrši nadzor nad radom kantonalnih komisija i tim komisijama pruža stručnu pomoć u pravilnom primjenjivanju ove uredbe;
- 2) objedinjava izvještaje kantonalnih komisija i vrši provjeru realnosti procijenjene štete koju su utvrdile te komisije uvidom u dokumentaciju i stvarno stanje nastale štete;
- 3) izrađuje zbirni izvještaj o procijenjenim štetama na području Federacije, koje su utvrđene od strane kantonalnih komisija i taj izvještaj dostavlja Vladi Federacije na razmatranje i usvajanje;
- 4) izvještaj usvojen od strane Vlade Federacije dostavlja Federalnom zavodu u roku od 15 dana od dana usvajanja;
- 5) predlaže Vladi Federacije bliže kriterije i prioritete za pružanje jednokratne pomoći kantonima i općinama za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća.

Član 14.

Komisije iz člana 7. stav 2. ove uredbe dužne su izvještaj o procijenjenim štetama, prije njihovog dostavljanja Vladi Federacije, odnosno vladi kantona i općinskom načelniku dostaviti na razmatranje Federalnom, kantonalnom, odnosno općinskom štabu civilne zaštite radi upoznavanja i davanja mišljenja.

III - METODE I NAČIN PROCJENJIVANJA ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

a) Neposredni izvršioци procjene šteta

Član 15.

Procjenu šteta na materijalnim dobrima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama iz člana 2. ove uredbe, neposredno vrše posebne stručne komisije iz tačke 1. člana 11. ove uredbe.

Stručne komisije moraju biti sastavljene od odgovarajućih kvalifikovanih stručnjaka najužih specijalnosti, zavisno od vrste materijalnog dobra koja su pretrpjela štetu, s tim da se u te komisije mogu uključiti predstavnici osiguravajućih društava koja u tim društvima neposredno rade na procjeni šteta.

Prije početka rada stručnih komisija, općinska komisija je dužna organizovati obuku (instruktažu) tih komisija radi obezbjeđivanja jednoobraznog rada i jedinstvene primjene odredaba ove uredbe prilikom neposrednog rada na utvrđivanju procjene štete.

Broj stručnih komisija i njihov sastav utvrđuje se prema vrsti i obimu šteta na materijalnim dobrima koje su nastale od djelovanja prirodnih i drugih nesreća na području općine.

Član 16.

Stručne komisije procjenu šteta utvrđuju neposredno na terenu na kojem su nastale štete na način što prikupljaju podatke o materijalnim štetama, dokumentuju utvrđene štete (fotografisanje i drugi način) i vrši objedinjavanje podataka za utvrđene štete.

Procjena štete iz stava 1. ovog člana vrši se prema obrascima iz člana 25. ove uredbe.

Pri vršenju poslova iz stava 1. ovog člana, stručne komisije su dužne ostvariti potrebnu saradnju sa građanima na čijim se materijalnim dobrima vrši procjena, mjesnim zajednicama i pravnim licima, a po potrebi i općinskim službama za upravu i drugim općinskim institucijama koje su nadležne za pojedine oblasti.

Građani, mjesne zajednice i pravna lica i općinske službe iz stava 3. ovog člana, dužni su stručnim komisijama pružiti pomoć u njihovom radu i na njihovo traženje, davati potrebne podatke i dokaze potrebne za utvrđivanje vrste i visine štete.

- Područje na kome se vrši procjena

Član 17.

Procjena štete se vrši na cijelom području koji je pretrpio štetu od prirodne i druge nesreće.

Općinske komisije određuju svakoj stručnoj komisiji područje na kojem će vršiti procjenu. Ta područja moraju biti precizno i jasno definisana, odnosno opisana, kako za stručne komisije ne bi nastali problemi da u toku rada zalaze u drugo područje koje je dodjeljeno drugim stručnim komisijama i da li obuhvataju cijelo svoje područje.

Pošto je određivanje područja iz stava 2. ovog člana veoma složen posao, jer se mora obezbjediti potpunost obuhvata, a da se istovremeno isključi mogućnost dvostrukog obuhvata, za utvrđivanje tog područja treba koristiti statističke krugove na koje je podjeljena teritorija cijele Federacije, a koje izdaje Federalni zavod. U tom Zavodu za svaki statistički krug postoji tačan opis granica u kojem su naznačeni nazivi ulica ili objekata kojima su određene granice kruga.

Federalni zavod dužan je na zahtjev općinske komisije obezbjediti karte na kojima su utvrđeni statistički krugovi.

Član 18.

Stručne komisije poslove iz člana 16. stav 1. ove uredbe vrše u punom sastavu i o svom radu vode zapisnik koji moraju potpisati svi članovi komisije.

- Osnovni principi procjene šteta

Član 19.

Stručne komisije procjenu štete vrše direktnim uvidom u svako materijalno dobro koje je pretrpjelo bilo kakvu štetu. Za svako pregledano materijalno dobro treba utvrditi, je li oštećeno ili uništeno. Za teže oštećeno dobro treba utvrditi da li je njegovo oštećenje tako veliko da se popravak ne može izvesti ili su troškovi popravke toliko visoki da se popravak ne isplati, pa u tom slučaju ga treba tretirati kao uništeno materijalno dobro.

Za svako oštećeno materijalno dobro izrađuje se predračun troškova potrebnih za njegovo dovođenje u prvobitno stanje, odnosno stanje u kojemu je bilo prije nastanka oštećenja. Predračun se obavlja po pozicijama radova koje treba izvesti na oštećenom materijalnom dobru, odnosno po vrstama radova koje treba izvršiti na oštećenom materijalnom dobru, pri čemu se koriste cijene koje su važile na području dotične općine, u vrijeme nastanka štete, odnosno neposredno prije nastanka štete.

Za uništena materijalna dobra pravnih lica (u privatnom i državnom vlasništvu) šteta je jednaka njegovoj revaloriziranoj sadašnjoj vrijednosti na dan nastanka štete. Za uništena materijalna dobra preuzima se, iz knjigovodstva, njihova revalorizirana sadašnja vrijednost. Pošto se revalorizacija obavlja samo u godišnjoj periodici trebalo bi, ako je šteta nastala sredinom godine ili kasnije, da se u slučajevima visoke inflacije, izvrši tekući obračun revaloriziranih nabavnih vrijednosti i revaloriziranih sadašnjih vrijednosti primjenom indeksa cijena investicijskih materijalnih dobara za odnosnu godinu, koji treba osigurati statistika.

Za uništena materijalna dobra u vlasništvu građana procjenjuje se njihova sadašnja vrijednost na taj način što se najprije obračuna njihova nabavna vrijednost u tržišnim cijenama koje su važile u vrijeme nastanka štete i ta vrijednost umanjuje za ukupni iznos amortizacije prema stepenu istrošenosti materijalnog dobra na dan nastanka štete.

Za obrtna materijalna dobra (zalihe sirovina i reproduktivnog materijala, poluproizvoda, gotovih proizvoda i trgovinske robe) mora se izvršiti inventura (popis) i na već postojećim knjigovodstvenim obrascima utvrditi nastale štete zbog oštećenja ili uništenja.

Štete na kulturnim dobrima utvrđuju se u visini iznosa troškova (materijala i rada) potrebnih za vraćanje dobra u prvobitno stanje. Za uništena kulturna dobra, ako je ta dobra moguće djelimično rekonstruisati ili konzervirati, iznos štete jednak je predračunskim troškovima za te radove. Međutim, za uništena kulturna dobra koja se ne mogu rekonstruisati vrijednost štete se ne procjenjuje već se samo u izvještaju o procijenjenoj šteti pojedinačno navodi svako kulturno dobro, s kratkim opisom osnovnih odlika tih kulturnih dobara.

Štete na prirodnim bogatstvima (zagađenom zemljištu, rijekama, jezerima, priobalnom moru i zraku) procjenjuju se primjenom ove uredbe pod uslovom da su mjerljive, odnosno da se mogu konkretno procijeniti.

Obračunati iznosi šteta umanjuju se za vrijednost spašenog materijala, čija se vrijednost obračunava tako što se spašene količine materijala po pojedinim vrstama, pomnože utvrđenim tržišnim cijenama po jedinici mjere tih materijala, a koje bi se mogle prodati u vrijeme nastanka štete.

Troškovi izazvani direktnim štetama i indirektnim štetama iskazuju se na obrascima koji se nalaze u prilogu ove uredbe.

- Globalna procjena šteta

Član 20.

Globalna procjena štete vrši se za štete većeg obima kada nema uslova za provođenje detaljnih procjena na svakom dobru pojedinačno. Globalna procjena se, u pravilu, zasniva na

prikupljenim naturalnim podacima za svako oštećeno ili uništeno materijalno dobro, a vrše se na obrascima koji se koriste za individualnu procjenu šteta i mora se popisati svako oštećeno i uništeno dobro.

O provođenju globalne procjene štete za konkretno materijalno dobro odlučuje općinska komisija.

Globalna procjena šteta predviđa se, u pravilu, samo za materijalna dobra u vlasništvu građana, i to za: stambene i druge vrste građevina, dugogodišnje zasade, šume, tekuću poljoprivrednu proizvodnju, stočni fond, kao i za materijalna dobra u domaćinstvima (namještaj, kućanski aparati i drugi predmeti).

Za svaku globalnu procjenu štete potrebne su odgovarajuće cijene, koje osigurava općinska komisija.

Član 21.

Globalna procjena šteta na materijalnim dobrima iz stava 3. člana 20. ove uredbe vrši se na sljedeći način:

- na stambenim i drugim vrstama građevina prema obrascu **Š-01/1** i uputstvu koje je dato uz taj obrazac, s tim da se podaci za tu štetu utvrđuju na obrascu **Š-01**;
- na dugogodišnjim zasadima, šumama, tekućoj poljoprivrednoj proizvodnji i stočnom fondu vrši se na način koji je za ta materijalna dobra objašnjen u uputstvu za primjenu obrasca **Š-03**;
- na namještaju i drugim predmetima u domaćinstvu vrši se na obrascu **Š-03/1** i uputstvu datom uz taj obrazac.

Globalnu procjenu štete za materijalna dobra iz tačke 2. stava 1. ovog člana, vrši se u Tabeli 2 obrasca **Š-03** i na pomoćnom obrascu za obračun troškova popravke oštećenog materijalnog dobra (obrazac **Š-POM**).

- Cijene potrebne za procjenu šteta

Član 22.

Za utvrđivanje procjene štete, osim podataka u naturalnim veličinama oštećenih i uništenih materijalnih dobara, potrebne su i odgovarajuće cijene. To su, u pravilu, tržišne cijene koje su važile u vrijeme nastanka štete, odnosno neposredno prije nastanka štete, na području za koje se šteta procjenjuje.

Cijene se osiguravaju na taj način što se preuzimaju cijene koje prati statistika, cijene koje koriste procjenitelji osiguravajućih društava i cijene odgovarajućih privrednih društava.

Prema vrsti procjene štete za koju će se koristiti, cijene se mogu svrstati u sljedeće skupine:

- cijene po pozicijama radova za procjenu šteta na oštećenim građevinama i drugim objektima;
- cijene po vrstama radova za procjenu šteta na materijalnim dobrima;
- cijene po vrstama životinja za procjenu šteta na životinjskom fondu;

- cijene po vrstama divljači, za procjene šteta na divljači;
- cijene za sirovine, reprodukcioni materijal, gotove proizvode i trgovinsku robu, za procjenu šteta na obrtnim sredstvima u vlasništvu građana, dok za pravna lica važe cijene iz knjigovodstvene dokumentacije. Ovim su obuhvaćene i cijene za procjenu šteta na tekućoj poljoprivrednoj proizvodnji i dugogodišnjim nasadima, šumskim kulturama i šumskim rasadnicima;
- cijene po kojima bi se mogla nabaviti, odnosno kupiti uništena materijalnih dobra u vlasništvu građana, radi utvrđivanja nabavne i sadašnje vrijednosti građevine, opreme i drugih dobara.

- Procjena šteta u slučaju ponovljenog potresa

Član 23.

Ako dođe do novog potresa u vrijeme dok još traje procjena šteta od prvog potresa ili neposredno po završenoj procjeni, ili dok rezultati te procjene nisu prošli kroz sve faze usvajanja i još nisu usvojene mjere za otklanjanje posljedica potresa, neophodno je utvrditi da li je novi potres izazvao nova razaranja i uvećao štetu, a u konačan obračun šteta treba uključiti i novonastale štete, o čemu odlučuje općinska komisija.

Utvrđivanje i zajedničko iskazivanje šteta koje su nastale prvim i ponovljenim potresom vrši se na način predviđen u Prilogu broj 6. iz tačke 6. stava 1. člana 28. ove uredbe. Osnovni principi te procjene sastoje se u sljedećem:

- za materijalna dobra u vlasništvu pravnih lica treba ponovno izvršiti procjenu štete za svako dobro na kome su povećana oštećenja, uključujući i ona dobra koja zbog prvog potresa nisu bila oštećena, ali su nastali zbog ponovljenog potresa;
- za materijalna dobra u vlasništvu građana, za koja je vršena individualna procjena šteta, za stambene građevine, u pravilu, se postupa na isti način kao i za materijalna dobra u vlasništvu pravnih lica iz tačka 1. stav 2. ovog člana;
- za građevine u vlasništvu građana, za koje se radi globalna procjena štete, potrebni podaci se osiguravaju putem uzorka.

Član 24.

Štete iz člana 23. ove uredbe procjenjuju se po cijenama koje su važile u vrijeme nastanka štete od prvog potresa.

- Obrasci za evidentiranje i procjenu šteta

Član 25.

Procjena štete i evidentiranje predviđenih podataka vrši se na sljedećim obrascima i to:

- obrazac **Š-01** - Šteta na građevinskom objektu;
- obrazac **Š-02** - Štete na opremi u vlasništvu pravnih lica;
- obrazac **Š-03** - Štete na ostalim materijalnim dobrima;
- obrazac **Š-04** - Štete na nepokretnim kulturnim dobrima;
- obrazac **Š-05** - Štete na pokretnim kulturnim dobrima;

- obrazac **Š-06** - Štete na ostalim materijalnim dobrima, troškovi i indirektna šteta pravnih lica;
- obrazac **Š-07** - Zbirni pregled svih šteta za pravna lica koje su procijenjene na obrascima **Š-01** do **Š-06**;
- obrazac **Š-08** - Prosječne cijene potrebne za procjenu šteta;
- obrazac **Š-POM** - Obračun troškova za popravku oštećenog materijalnog dobra i utvrđivanje vrijednosti spašenog materijala.

Za globalnu procjenu štete koriste se i dvije tabele i to:

- o uz obrazac **Š-01** koristi se tabela **Š-01/1** - Globalna procjena šteta na građevinama u privatnom vlasništvu, i
- o uz obrazac **Š-03** koristi se tabela **Š-03/1** – Globalna procjena šteta na namještaju i drugim predmetima u domaćinstvima.

Popuna obrazaca iz stava 1. i tabela iz stava 2. ovog člana vrši se na način propisan u uputstvima kaoja su data uz te obrasce, odnosno tabele.

- **Izrada rezultata procjene šteta**

Član 26.

Stručne komisije su dužne da općinskoj komisiji koja organizuje procjenu predaju po jedan primjerak pravilno popunjenih i šifriranih obrazaca na kojima su vršili procjenu, a to su obrasci **Š-01** do **Š-07** uključujući i **Š-POM** koji su pripojeni odgovarajućim obrascima.

Općinska komisija je dužna da pregleda sve obrasce, da ih dopuni odgovorima koji nedostaju, ako je to moguće, i da upiše šifre koje nisu upisane. Ako u obrascima postoje veliki propusti treba ih vratiti stručnoj komisiji koja je obrađivala te obrasce na popravku.

Nakon završetka posla iz stava 2. ovog člana, materijal o izvršenoj procjeni štete obrađuje se automatskom obradom podataka ili ručno, ako je mali broj obrazaca ili ako nema uslova za automatsku obradu.

Tabele rezultata procjene šteta iz člana 27. ove uredbe izrađuju se za područje cijele općine.

Općinska komisija može odlučiti da se tabele iz stava 4. ovog člana popunjavaju i za područje mjesne zajednice ili za naseljeno mjesto.

Općina je dužna trajno čuvati najmanje jedan primjerak svih tabela iz stava 4. ovog člana, obrasce na kojima je obavljena procjena šteta iz člana 25. ove uredbe, zapisnike sa sastanaka općinske komisije i druga značajnija dokumenta koja su u vezi sa procjenom šteta.

Član 27.

Rezultati obrade za sve procjene šteta iz člana 26. ove uredbe iskazuju se u sljedećim tabelama:

- Tabela – 1 - Zbirni pregled šteta po vrstama materijalnih dobara i vlasništvu ;
- Tabela – 2 - Pregled šteta po oblastima djelatnosti za pravna lica;
- Tabela – 3 - Pregled šteta u privatnom vlasništvu;
- Tabela – 4 - Pregled šteta po vrstama i grupama materijalnih dobara i vlasništvu;
- Tabela – 5 - Pregled građevina, stanova, poslovnih prostora, domaćinstava i lica u oštećenim i uništenim stanovima i privatnim kućama;
- Tabela – 6 - Pregled šteta na kulturnim dobrima;
- Tabela – 7 - Pregled troškova Federacije, kantona, grada, općine i pravnih lica, po vrstama troškova;
- Tabela – 8 - Pregled šteta na neosiguranim materijalnim dobrima, po vrstama i grupama dobara i vlasništvu.

Tabela iz tačke 8. stava 1. ovog člana, izrađuje se prilikom podnošenja zahtjeva za dodjelu sredstava iz odredbe stava 2. člana 3. ove uredbe.

Tabele iz stava 1. ovog člana izrađuju se najmanje u tri primjerka od čega se jedan primjerak svih tabela dostavlja Federalnom zavodu, jedan primjerak organu nadležnom za usvajanje izvještaja o procjeni šteta, a jedan primjerak u arhivu općine.

- Pomoćni akti za utvrđivanje šteta

Član 28.

Prilikom utvrđivanja procjene šteta koriste se sljedeći pomoćni akti:

- Prilog broj 1 - Šifarnik oblika organizovanja poslovnih subjekata;
- Prilog broj 2 - Nomenklatura materijalnih dobara;
- Prilog broj 3 - Amortizacione stope za stambene i ostale građevine u vlasništvu građana;
- Prilog broj 4 - Kriteriji za utvrđivanje kategorije i stepena oštećenja materijalnih dobara sa obrascem Š-KAT – Popis pregledanih građevina sa kategorijom oštećenja;
- Prilog broj 5 - Tabele za evidentiranje troškova izazvanih nastalom štetom;
- Prilog broj 6 - Kriteriji za procjenu šteta u slučaju ponovljenog zemljotresa;
- Prilog broj 7 - Metodologija za kontrolu procijenjene štete;
- Prilog broj 8 - Izbor uzorka građevine.

Pomoćni akti iz stava 1. ovog člana koriste se na način koji je objašnjen u uputstvu koje se nalazi uz svaki taj prilog.

- Izvještaj o procijenjenoj šteti

Član 29.

Kada općinska komisija završi izradu rezultata procjene štete, prema odredbama člana 26. ove uredbe, dužna je sačiniti konačni izvještaj o procijenjenoj šteti. Ovaj izvještaj izrađuje se u vidu elaborata koji treba da sadrži:

- podatke o području koje je zahvaćeno prirodnom ili drugom nesrećom;

- uzroke štete prema članu 2. ove uredbe i datum nastanka prirodne ili druge nesreće;
- osnovne karakteristike uzroka štete, kao što su: jačina potresa ili prosječna visina vode i najviša visina vode na poplavljenome području, kao i dužina trajanja suše, stupanj zagađenosti zemljišta, vode i zraka i dužina trajanja prirodne ili druge nesreće i druge karakteristike uzroka štete za koju se izrađuje izvještaj;
- podatke o veličini zahvaćenog područja;
- broj ljudskih žrtava (nastradalih neposredno ili umrlih od povreda) prema polu, godinama starosti i zanimanju;
- broj teže i lakše povrijeđenih osoba;
- broj osoba oboljelih zbog izvanrednih uslova života;
- broj domaćinstava i osoba zahvaćenih prirodnom i drugom nesrećom;
- da li je bilo angažovanih snaga i sredstava na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara (snaga civilne zaštite i drugih snaga i sredstava);
- da li je pružena pomoć u spašavanju stanovništva i materijalnih dobara, njihovom smještaju i ishrani, i ko je tu pomoć pružio;
- da li je bilo pojava epidemije, posebno kod stanovništva, a posebno kod životinja, jačih žarišta zaraznih bolesti i mjere koje su poduzete da bi se oboljenja spriječila;
- da li je vršeno izmještanje ili evakuacija stanovništva i organizovan privremeni smještaj;
- da li je bilo prekida u proizvodnji i za koje vrijeme;
- da li je bilo prekida nastave u školama i za koje vrijeme;
- ako je bila organizovana stručna kontrola procijenjene štete u izvještaju treba dati i ocjene kontrole;
- na kraju izvještaja treba predložiti konkretne mjere izražene u finansijskim i naturalnim pokazateljima koje bi trebalo obezbijediti za otklanjanje posljedica šteta.

Uz izvještaj iz stava 1. ovog člana prilažu se i tabele iz člana 27. ove uredbe, s tim da se uz svaku tabelu daju i odgovarajuća objašnjenja.

Pored tabelarnih rezultata, obavezno se prilažu i obrasci, fotodokumentacija i drugi dokazi koji su korišteni za utvrđivanje procjene šteta.

Konačna procjena šteta (obračun šteta) podnosi se u roku od 30 dana od dana usvajanja od strane nadležnog organa.

Član 30.

Uz izvještaj iz člana 29. ove uredbe, dostavlja se i sljedeće:

- Akt nadležnog organa kojim je proglašen nastanak prirodne i druge nesreće na području na koje se odnosi procjena štete;
- Akt o imenovanju općinske komisije za procjenu šteta;
- Akt o utrošenim sredstvima za uklanjanje posljedica od prirodne i druge nesreće;
- Akt nadležnog organa o usvajanju procjene štete;
- Podaci o dobivenoj pomoći od Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine i iz inostranstva do podnošenja izvještaja;
- Podatke o visini sredstava u budžetu općine, grada, odnosno kantona koja su obezbjeđena za saniranje šteta izazvanih prirodnim i drugim nesrećama.

Član 31.

Izvještaj o procijenjenim štetama razmatraju i usvajaju sljedeći organi:

1. izvještaj općinske komisije prvo razmatra općinski načelnik koji može, prema potrebi, zatražiti da općinska komisija izvrši kontrolu pojedinih procjena šteta, a nakon toga, općinski načelnik taj izvještaj sa svojim mišljenjem dostavlja općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje;
2. izvještaj kantonalne komisije razmatra i usvaja vlada kantona;
3. izvještaj Federalne komisije razmatra i usvaja Vlada Federacije.

- Kontrola procijenjene štete

Član 32.

Kontrola procijenjene štete vrši se, po pravilu, onda kada nadležni organ ocjeni da procjena štete nije pravilno utvrđena, a naročito onda ako se mora podnijeti zahtjev za dodjelu pomoći za saniranje nastalih šteta.

Kontrolu procijenjene štete u općini naređuje općinski načelnik, odnosno općinsko vijeće, a sprovodi je općinska komisija.

Kontrola procijenjene štete sprovodi se radi provjere da li je procjena štete izvršena dosljednom primjenom ove uredbe i da li su obezbijeđeni podaci koji mogu poslužiti za ocjenjivanje realnosti procijenjene štete.

Kontrola se provodi na uzorku materijalnog dobra za koje je izvršena procjena štete, ponovnim prikupljanjem podataka i procjenama na odgovarajućim obrascima iz člana 25. ove uredbe, zavisno od materijalnog dobra na kojem treba izvršiti kontrolu.

Kontrola se vrši na uzorku materijalnih dobra u vlasništvu građana i pravnih lica.

Kontrolu procijenjene štete organizuju i provode stručnjaci za uzorak, koje odredi općinska komisija.

Kontrola procijenjene štete vrši se na način koji je propisan na prilogu broj 7. iz tačke 7. stav 1. člana 28. ove uredbe i uputstvu datom uz taj prilog.

- Postupak traženja pomoći za saniranje šteta

Član 33.

Ako općinski načelnik procjeni da općina iz svojih sredstava ne može izvršiti saniranje svih šteta nastalih od prirodne i druge nesreće može podnijeti zahtjev za traženje pomoći. Zahtjev se podnosi vladi kantona. Uz zahtjev se prilaže Tabela 1 iz tačke 1. stava 1. člana 27. ove uredbe.

Ako su štete od prirodne i druge nesreće nastale na području dvije ili više općina ili području cijelog kantona, a kanton nije u mogućnosti iz svojih sredstava izvršiti saniranje svih šteta, vlada kantona može podnijeti zahtjev Vladi Federacije za dodjelu pomoći za saniranje tih šteta. Ovaj zahtjev vlada kantona može podnijeti i u slučaju kada nije u mogućnosti udovoljiti zahtjevu iz stava 1. ovog člana.

- **Obrasci, tabele i prilozi**

Član 34.

Općinski načelnik je dužan, na prijedlog općinske komisije, organizovati štampanje svih obrazaca iz člana 25., tabela iz člana 27. i priloga iz člana 28. ove uredbe u potrebnim količinama, s tim da se na poleđini obrasca štampaju i uputstva data uz te obrasce, tabele i priloge.

Štampanje obrazaca, tabela i priloga iz stava 1. ovog člana treba izvršiti najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja općinske komisije.

U finansiranju štampanja obrazaca, tabela i priloga iz stava 1. ovog člana, na zahtjev općinskog načelnika, učestvuje i kanton.

Obrasci, tabele i prilozi iz stava 1. ovog člana štampaju se na obrascu formata A3, radi jednoobraznosti i automatske obrade podataka.

IV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 35.

Komisije za procjenu šteta iz stava 2. člana 7. ove uredbe obrazovaće se najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 36.

Oblik i sadržaj obrazaca iz člana 25., tabela iz člana 27. i priloga iz člana 28. ove uredbe sa uputstvima za njihovo popunjavanje nalaze se u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.

Član 37.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje primjena Uputstvo o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od elementarnih nepogoda («Službeni list SFRJ», broj 27/87).

Član 38.

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Federacije BiH».

V.broj: _____/

_____ 2004.g

S a r a j e v o.

P R E M I J E R

dr. Ahmet Hadžipašić

OBRASCI, TABELE I PRILOZI

SA UPUTSTVIMA ZA NJIHOVO POPUNJAVANJE (Član 36. uredbе)

1. Obrasci iz člana 25. uredbе

- a) obrazac **Š-01** - Šteta na građevinskom objektu;
- b) obrazac **Š-02** - Štete na opremi u vlasništvu pravnih lica;
- c) obrazac **Š-03** - Štete na ostalim materijalnim dobrima;
- d) obrazac **Š-04** - Štete na nepokretnim kulturnim dobrima;
- e) obrazac **Š-05** - Štete na pokretnim kulturnim dobrima;
- f) obrazac **Š-06** - Štete na ostalim materijalnim dobrima, troškovi i indirektnе štete pravnih lica;
- g) obrazac **Š-07** - Zbirni pregled svih šteta za pravna lica koje su procijenjene na obrascima **Š-01** do **Š-06**;
- h) obrazac **Š-08** - Prosječne cijene potrebne za procjenu šteta;
- i) obrazac **Š-POM** - Obračun troškova za popravku oštećenog materijalnog dobra i utvrđivanje vrijednosti spašenog materijala.

2. Tabele iz člana 25. uredbе

- tabela **Š-01/1** - Globalna procjena šteta na građevinama u privatnom vlasništvu i
- tabela **Š-03/1** – Globalna procjena šteta na namještaju i drugim predmetima u domaćinstvima.

3. Tabele iz člana 27. uredbе

- o Tabela – 1 - Zbirni pregled šteta po vrstama materijalnih dobara i vlasništvu;
- o Tabela – 2 - Pregled šteta po oblastima djelatnosti za pravna lica;
- o Tabela – 3 - Pregled šteta u privatnom vlasništvu;
- o Tabela – 4 - Pregled šteta po vrstama i grupama materijalnih dobara i vlasništvu;
- o Tabela - 5 - Pregled građevina, stanova, poslovnih prostora, domaćinstava i osoba u oštećenim i uništenim stanovima i privatnim kućama;
- o Tabela – 6 - Pregled šteta na kulturnim dobrima;
- o Tabela – 7 - Pregled troškova Federacije, kantona, grada, općine i pravnih lica, po vrstama troškova;
- o Tabela – 8 - Pregled šteta na neosiguranim materijalnim dobrima, po vrstama i grupama materijalnih dobara i vlasništvu.

4. Pomoćni akti iz člana 28. uredbе

- Prilog broj 1 - Šifarnik oblika organizovanja poslovnih subjekata;
- Prilog broj 2 - Nomenklatura materijalnih dobara;
- Prilog broj 3 - Amortizacione stope za stambene i ostale građevine u vlasništvu građana;
- Prilog broj 4 - Kriteriji za utvrđivanje kategorije i stepena oštećenja materijalnih dobara sa obrascem **Š-KAT** – Popis pregledanih građevina sa kategorijom oštećenja;
- Prilog broj 5 - Tabele za evidentiranje troškova izazvanih nastalom štetom;
- Prilog broj 6 - Kriteriji za procjenu šteta u slučaju ponovljenog zemljotresa;
- Prilog broj 7 - Metodologija za kontrolu procijenjene štete;
- Prilog broj 8 - Izbor uzorka građevine.